

Smellem § 12 og 13 vil formeentlig den i Indledningens omtalte § 1 i det andet Veibudkast finde en passende Plads.

Undertegnede Sonne og Tang kunne ikke tiltræde det i denne Paragraf fremsatte Forslag til Ophævelse af det mellem Amtene hidtil bestaaende Fællesskab med Hensyn til Udgifterne til Hovedlandeveisenes Anlæg og Vedligeholdelse.

Saa meget vi end erkjende, at der ved Hovedlandeveisenes Henlæggen under Amtsråadens Væsthyelse, saavel som ved flere af Udstættets andre Bestemmelser, er arbeidet henimod større communal Selvstændighed, saa tør vi herved dog ikke afsee fra det Spørgsmaal, om dette ikke kjøbes for dyrt, naar det kun kan skee ved, at enkelte Amtet lide Uret derved, at den hidtil bestaaende fælles Deeltagelse i Hovedlandeveisbyrden ophører. Flere Amtet med stort Fladerum og forholdsviis ringe Hartkorn ville derved faae langt større Byrder end andre Amtet, hvor det Modsatte er Tilfældet. Af vedlagte Tabel vil sees, hvormange Mile Hovedlandevei der i hvert Amt falder paa 1000 Tønder Hartkorn, og hvormegent den antagne fremtidige Vedligeholdelse ifølge det Lovudkastet medfølgende Bilag 3 vil beløbe for hver enkelt Tønde: Milelængden varierer fra omtrent $\frac{1}{4}$ Mil (Holbæk) til henimod $1\frac{1}{2}$ Mil (Ringkjøbing), og de fremtidige Omkostninger fra 26 β (Sorø) til 1 Rd. 32 β og 1 Rd. 26 β (Kjøbenhavn og Ringkjøbing). I det Hele vil det sees, at Dernes Amtet ere langt gunstigere stillede i begge Henseender end de jydste Amtet.

Efterat nu Fællesskabet har bestaaet i saa mange Aar, og saaledes samtlige Amtet igjennem Veistættens have bidraget ligeligt, for hvad den almindelige Deel, de $\frac{2}{3}$ Dele, angaaer, og efterat Hovedlandeveisene i saa mange Aar under vor hele Veilovgivning ere betragtede som angaaende det hele Land, finde vi det overmaade betænkeligt nu paa een Gang at kundgaae Bestemmelsen i Forordningen 29de September 1841 § 3 om, at Hovedlandeveisarbejderne „skulle være en hele Rigets Kjøbstæd og Landjurisdictioner vedkommende fælles Sag“. Vore Overveielser ere derfor gaaede ud paa, om det ikke var

muligt at forene Hovedlandeveisenes Henlæggen under Amtsråadens Væsthyelse med Vedligeholdelsen af et vist Fællesskab i Udgifterne. En Vanskelighed i denne Henseende er det, at der herefter ikke bliver særskilt Regnskab for Hovedlandeveisene, idet disse saavel som de mindre Landeveie fremtidig behandles under Eet, og dog er det kun de førstnævnte, der hidtil have været Gjenstand for Fællesskabet. Naar det imidlertid erindres, at disse Veies forskjellige Charakterer for endel er formindsket og formindskes efterhaanden, som Jernbaner anlægges, og at det egentlige Niemed med Fællesskabet dog er at forhindre enkelte Amters Overbebyrdelse, saa synes Intet at være til Hinder for, at den hele Landeveisbyrde lægges til Grund for Beregninger af den eventuelle Lømpelse. Ja, der synes endogsaa at være en stor Rimelighed i, at det stær saaledes, thi et større Miletal Hovedlandevei vil som oftest have sparet Amtet for endel mindre Landeveie, og det vilde kun gavne Amtet lidet, at have en mindre Strækning Hovedlandevei, naar det maastee netop derfor havde saameget desto længere mindre Landevei. Desuden vil det kun være i god Overensstemmelse med selve Lovudkastet, som i § 7 gjør det muligt, at enkelte Sogne, i hvilke Veibyrdens vilde blive for trykkende, kunne faae Understøttelse af Amtet, naar der ligeledes optoges en Bestemmelse, som gjorde det muligt, at de Amtet, hvori Byrden vil blive for stor, kan faae Bidrag af det Almindelige.

Ved Overveielser af, hvorledes dette bedst kunde skee, have vi ikke kunnet finde noget bedre Princip end det, som er opstillet i Skoleloven af 8de Marts 1856 § 7, hvor Staten bidrager det Halve af, hvad Kommunen udbræder til Skolefonden udover et vist Beløb pr. Td. Hartkorn. Dette Princip, anvendt paa Veiene, vil bidrage til, paa den ene Side at opmuntre Amtet til ikke at styre nødvendige Bekostninger paa deres Veie, under Udfigten til Bidrag dertil af det Almindelige, paa den anden Side dog raade til fornøden Sparomhed, idet de selv havde at udbræde det Halve af det overskydende Beløb. Spørgsmaalet var nu at finde en passende Normalstørrelse for Udgiften, saaledes at det almindelige Veibidrag i